

ΠΡΑΞΗ

Προσβάσιμη Φύση και Πολιτισμός: Αειφόρος Τουρισμός (IN-HERITAGE)

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg
Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Έκθεση της επίσκεψης μελέτης στη Λιουμπλιάνα

Τύπος εγγράφου	☒ Αναφορά/ Έκθεση	☐ Λογισμικό	☐ Άλλο
Διαβάθμιση	☐ Δημόσιο	☐ Εμπιστευτικό	☒ Εσωτερικό
Κατάσταση	☐ Αρχικό σχέδιο	☐ Αναθεωρημένο σχέδιο	☒ Τελική έκδοση

Ημ/νία έκδοσης	30.06.2023
Πακέτο Εργασίας	ΠΕ6. Δράσεις εκτός διασυνοριακής περιοχής
Παραδοτέο της Πράξης	Π6.3.1: Διεθνείς επισκέψεις μελέτης
Σύντομη περιγραφή	<p>Αυτό το έγγραφο αποτελεί εσωτερικό έγγραφο του έργου, το οποίο διατίθεται από τον Δικαιούχο 3 (Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία), ως έκθεση πεπραγμένων σχετικά με την επίσκεψη μελέτης στελεχών των δικαιούχων της Πράξης στην πόλη της Λιουμπλιάνα, η οποία έχει συγκεντρώσει συνολικά 4 διακρίσεις στον διαγωνισμό Access City Award: το 2018 κέρδισε το 2^ο βραβείο, το 2015 και το 2023 κέρδισε το 3^ο βραβείο και το 2012 διακρίθηκε με Ειδική Μνεία.</p>

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Κεντρικά Γραφεία: Λεωφόρος Ελευθερίου
Βενιζέλου 236, Ταχυδρομικός Κώδικας 163 41,
Ηλιούπολη, Ελλάδα

Τηλ.: +30 210 99 49 837

Email: esaea@otenet.gr

Ιστοσελίδα: www.esaea.gr

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγικό σημείωμα.....	6
1. Σκοπός και στόχοι των επισκέψεων.....	9
2. Ευρωπαϊκός διαγωνισμός Access City Award.....	13
2.1 Διακρίσεις της πόλης της Λιουμπλιάνας στον Διαγωνισμό	15
2.2 Η πόλη της Λιουμπλιάνα	18
2.3 Πολλαπλές επιβραβεύσεις ως αποτέλεσμα μιας πολυετούς προσπάθειας...	19
2.4 Πλούσια πολιτιστική εμπειρία για κάθε επισκέπτη	25
2.5 Ασφαλείς μετακινήσεις στην πόλη	27
2.6 Καινοτόμος εφαρμογή για κινητές συσκευές.....	28
2.7 Ενεργός συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία	29
2.8 Δέσμευση στη Διακήρυξη της Διαφορετικότητας	31

3. Επίσκεψη της ομάδας	34
3.1 Ομάδα επίσκεψης (συμμετέχοντες)	34
3.2 Ταξιδιωτικός προγραμματισμός	35
3.3 Συνάντηση με στελέχη του Δήμου της Λιουμπλιάνας.....	38
3.4 Συνάντηση στο Σωματείο «Association of Paraplegics of the Ljubljana Province».....	40
3.5 Ξενάγηση σε σημαντικά αξιοθέατα – καλές πρακτικές στην πόλη	41
Επισκόπηση των σημαντικότερων στοιχείων .	52
Οικοζώνη στο κέντρο της πόλης.....	52
Το δομημένο περιβάλλον.....	55
Δημόσιες συγκοινωνίες της πόλης	58
Δημόσιοι χώροι πράσινου και παιδικές χαρές	61
Συνοψίζοντας.....	64

Εισαγωγικό σημείωμα

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, αποκαλούμενη στο εξής χάριν συντομίας «ΕΣΑμεΑ», ως Δικαιούχος της Πράξης «Προσβάσιμη φύση και πολιτισμός-Αειφόρος Τουρισμός» με ακρωνύμιο «IN-HERITAGE», η οποία εντάσσεται στο Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Interreg Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020 και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.) και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου, κατόπιν ανακοίνωσης *Πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών* (ΑΔΑΜ 22PROC010570773 2022-05-18, Αρ. Πρωτ. 739/18.05.2022), ανέθεσε στην Ένωση Εταιριών «EUROPRACTIS-INFALIA» την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων της Πράξης.

Στο πλαίσιο της Σύμβασης με την Ένωση Εταιριών «EUROPRACTIS-INFALIA», αποκαλούμενη στο εξής χάριν συντομίας «ο Ανάδοχος», η ΕΣΑμεΑ ανέθεσε στον Ανάδοχο την υλοποίηση του Παραδοτέου «Π6.3.1: Διεθνείς επισκέψεις μελέτης» της Πράξης IN-HERITAGE, το οποίο αφορούσε στη διοργάνωση και διεξαγωγή δύο επισκέψεων μελέτης με στόχο τη

μετάβαση στελεχών των Δικαιούχων της Πράξης στο εξωτερικό για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών υλοποίησης με φορείς και οργανώσεις που έχουν υλοποιήσει επιτυχώς παρόμοια έργα και είναι σε θέση να παρουσιάσουν καλές πρακτικές στα πεδία της «*συμπερίληψης των ατόμων με αναπηρία*» και του «*προσβάσιμου τουρισμού*», και ειδικότερα σε δύο Ευρωπαϊκές πόλεις οι οποίες έχουν διακριθεί σχετικά στον ευρωπαϊκό διαγωνισμό *Access City Awards*.

Με βάση τη Σύμβαση, ο Ανάδοχος ανέλαβε αρχικά να διερευνήσει και να αναλόγως προτείνει πιθανούς προορισμούς φιλοξενίας των επισκέψεων μελέτης και στη συνέχεια, σε συνεννόηση με την ΕΣΑμεΑ και τους υπόλοιπους δικαιούχους της Πράξης (τους τρεις δήμους από Ελλάδα και Κύπρο), να προσδιορίσει τις δύο πόλεις και τους φορείς προς επίσκεψη. Οι πόλεις που τελικά επιλέχθηκαν από τους Δικαιούχους της Πράξης ήταν η *Λιουμπλιάνα* στη Σλοβενία και η πόλη του *Λουξεμβούργου*. Στη συνέχεια, ο Ανάδοχος ανέλαβε εξ ολοκλήρου να σχεδιάσει τις επισκέψεις, να ολοκληρώσει όλες τις απαραίτητες επικοινωνίες για τον προγραμματισμό τους, και να συντονίσει όλα τα πρόσωπα και τους εμπλεκόμενους φορείς για την επιτυχή πραγματοποίηση των ζητούμενων επισκέψεων μελέτης.

Μετά την ολοκλήρωση των επισκέψεων μελέτης ο Ανάδοχος ανέλαβε να ετοιμάσει και παραδώσει για κάθε μία τη σχετική αναφορά («Έκθεση της επίσκεψης μελέτης») στην οποία παρουσιάζονται ο στόχος και το πλάνο της επίσκεψης, συνοπτικά πρακτικά, τα αποτελέσματα και συμπεράσματα της επίσκεψης, φωτογραφικό υλικό κ.ά. Η παρούσα έκθεση αφορά στην επίσκεψη μελέτης που ολοκληρώθηκε με επιτυχία στην πόλη της *Λιουμπλιάνα* μεταξύ 07.06.2023 και 09.06.2023, με τη συμμετοχή στελεχών και των τεσσάρων Δικαιούχων της Πράξης IN-HERITAGE.

1. Σκοπός και στόχοι των επισκέψεων

Στόχος των εκπαιδευτικών επισκέψεων μελέτης της Πράξης IN-HERITAGE είναι να προσφέρουν στους συμμετέχοντες από την Ελλάδα και την Κύπρο, στελέχη της ΕΣΑμεΑ και των δήμων Ρεθύμνης, Αγίας Νάπας και Σωτήρας, τη δυνατότητα να επισκεφθούν χώρους, υποδομές και υπηρεσίες που συνιστούν καλά παραδείγματα στο πλαίσιο του «προσβάσιμου τουρισμού» και να εμβαθύνουν στη μελέτη συγκεκριμένων θεμάτων που σχετίζονται με την ανάπτυξή του σε τοπικό επίπεδο (π.χ., ορισμοί, αρχές σχεδιασμού, διεργασίες, τεχνικές και μέθοδοι, κ.ά.). Επιπλέον, η ενθάρρυνση και υποστήριξη νέων συνεργασιών με τους φορείς υποδοχής, αποτελεί έναν ακόμη έμμεσο σκοπό των εν λόγω επισκέψεων μελέτης.

Οι επισκέψεις μελέτης της Πράξης είχαν ως σκοπό να παρέχουν ένα βήμα για διάλογο πάνω σε θέματα τουρισμού και προσβασιμότητας/ συμπερίληψης για τα εμποδιζόμενα άτομα, τα

οποία αποτελούν κοινό τόπο ενδιαφέροντος, συμβάλλοντας στην ανταλλαγή ιδεών και πρακτικών, καθώς και στην προώθηση νέων συστημάτων και πολιτικών. Οι επισκέψεις μελέτης αποσκοπούν στην να προωθήσουν την ενημέρωση και κατάρτιση των συμμετεχόντων, οι οποίοι με τη σειρά τους θα συνεισφέρουν στην προώθηση του προσβάσιμου τουρισμού, ως έννοια και ως προσέγγιση τουριστικής ανάπτυξης, αλλά και ως ευκαιρία τοπικής και κοινωνικής ανάπτυξης και συνοχής, στον τόπο τους.

Κατά τη διάρκεια της κάθε επίσκεψης μελέτης βασικός στόχος είναι να παρουσιαστούν στα μέλη της ομάδας της επίσκεψης η ιστορία, η εμπειρία και οι καλές πρακτικές που αναπτύχθηκαν σε καθένα οργανισμό υποδοχής. Σημαντικό στοιχείο για την επιτυχία της εκάστοτε επίσκεψης μελέτης είναι φυσικά και η επίσκεψη σε χώρους που έχουν εφαρμοστεί καλές πρακτικές προσβασιμότητας από τους φορείς υποδοχής καθώς και η συμμετοχή σε επιδείξεις συμβατικών υπηρεσιών ή/και

ψηφιακών συστημάτων που λειτουργούν οι φορείς για την εξυπηρέτηση των εμποδιζόμενων επισκεπτών και γενικότερα για τη διαχείριση του προσβάσιμου τουρισμού. Αντικείμενο συζήτησης συνιστούν επίσης τυχόν εργαλεία χρηματοδότησης και στρατηγικές που αναπτύχθηκαν από τον υπό μελέτη οργανισμό προκειμένου να βοηθήσουν στην υλοποίηση των στόχων του και να συμβάλλουν στην τοπική τουριστική ανάπτυξη με γνώμονα την προσβασιμότητα των εμποδιζόμενων ατόμων, καθώς και τυχόν υποστηρικτικά ή και αρνητικά στοιχεία του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου στη χώρα του. Ακόμη, στις επισκέψεις επιδιώχθηκε η ανταλλαγή απόψεων σχετικά με αποτελεσματικές πρακτικές που εφαρμόζονται στα πλαίσια του προσβάσιμου τουρισμού για την καλλιέργεια και την ανάπτυξη κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών μεταξύ των πολιτών, των επιχειρήσεων, κ.λπ., που εξασφαλίζουν την ανάπτυξη συμπεριληπτικών τουριστικών εμπειριών για όλους (π.χ.,

καμπάνιες, ειδικές επιτροπές, ειδικού τύπου σεμινάρια ή άλλα).

Συνοψίζοντας, το πρόγραμμα της κάθε επίσκεψης μελέτης διαμορφώθηκε με κύριο στόχο να παρέχει την ευκαιρία για επίδειξη (demo), συζήτηση, ανταλλαγή απόψεων/ εμπειριών και αμοιβαία μάθηση σχετικά με θέματα κοινού ενδιαφέροντος σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τον «προσβάσιμο τουρισμό».

Υπό το πρίσμα των παραπάνω, για τον σχεδιασμό και τη διοργάνωση των επισκέψεων μελέτης της Πράξης, η ΕΣΑμεΑ εστίασε στη μετάβαση στελεχών των Δικαιούχων της Πράξης σε δύο πόλεις του εξωτερικού που έχουν διακριθεί πρόσφατα στον ευρωπαϊκό διαγωνισμό Access City Award, για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών με τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και τις οργανώσεις που συνέβαλαν στο επίτευγμα αυτό.

2. Ευρωπαϊκός διαγωνισμός Access City Award

Ο διαγωνισμός *Access City Award* δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να επιβραβεύσει πόλεις που έχουν δώσει προτεραιότητα στην προσβασιμότητα για άτομα με αναπηρία και ηλικιωμένους και γενικότερα για το έργο τους στην προσπάθεια επίτευξης ενός πιο προσβάσιμου περιβάλλοντος σε όλους τους τομείς της ζωής, δημιουργώντας πόλεις χωρίς αποκλεισμούς, ανοικτές σε όλους.

Το βραβείο Access City είναι μέρος των ευρύτερων προσπαθειών της Ένωσης για τη δημιουργία μιας Ευρώπης χωρίς εμπόδια και για να βελτιώσει τη ζωή των ατόμων με αναπηρία: τη [Στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020](#), στη λογική της [Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία](#).

Συγκεκριμένα, το Access City Award καθιερώθηκε το 2010 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προώθηση και αναγνώριση

των πόλεων που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στο αστικό περιβάλλον, τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), τις υπηρεσίες πολιτών, τις μεταφορές, τις τουριστικές υποδομές και άλλους τομείς. Το βραβείο Access City Award περιλαμβάνει ένα ευρύτατο φάσμα καλυπτόμενων πρωτοβουλιών και πολιτικών: από πολιτικές για τις προσβάσιμες κατοικίες, έως τους χώρους παιχνιδιού, τους χώρους εργασίας και τις δημόσιες μεταφορές, κάθε πτυχή της ζωής στην πόλη θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις δημογραφικές μεταβολές.

Ο διαγωνισμός, διοργανώνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με το [Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την Αναπηρία](#), είναι ανοιχτός σε πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με περισσότερους από 50.000 κατοίκους. Τα τελευταία πέντε χρόνια, περισσότερες από 200 πόλεις έχουν υποβάλει υποψηφιότητες για το βραβείο. Οι πόλεις που βραβεύονται με τα 3 πρώτα βραβεία λαμβάνουν οικονομικό έπαθλο.

2.1 Διακρίσεις της πόλης της Λιουμπλιάνας στον Διαγωνισμό

Το **2015**, νικήτρια πόλη ήταν το Μπόρας (Σουηδία). Το Ελσίνκι(Φινλανδία) πήρε το δεύτερο βραβείο και το τρίτο βραβείο απονεμήθηκε στη **Λιουμπλιάνα** (Σλοβενία). Το Λογρόνιο (Ισπανία) τιμήθηκε με ειδική μνεία στην κατηγορία δομημένου περιβάλλοντος και δημόσιων χώρων, η Βουδαπέστη (Ουγγαρία) έλαβε ειδική μνεία για το έργο της στον τομέα των μέσων μεταφοράς. Η Αρόνα (Ισπανία) και το Λουξεμβούργο έλαβαν ειδική μνεία για τις δημόσιες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες.

Το **2018**, η πόλη της Λυών στη Γαλλία τιμήθηκε με το πρώτο βραβείο. Στην τελετή απονομής, η Λυών επαινέθηκε για τα δημόσια λεωφορεία της που είναι 100% προσβάσιμα και για την πρόσβαση στον πολιτισμό για όλους η οποία είναι επίσης εξασφαλισμένη, χάρη στη συμπερίληψη προσβάσιμου εξοπλισμού στο βιβλιοθήκες, όπως μηχανές ανάγνωσης, συσκευές ανάγνωσης ηχητικών βιβλίων και

μεγεθυντικές οθόνες. Η πόλη έχει επίσης αναπτύξει ψηφιακά εργαλεία για άτομα με αναπηρία και όσον αφορά την εργασιακή ένταξη, και το 7,8% των δημοσίων υπαλλήλων είναι άτομα με αναπηρία (ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από τη ελάχιστη ποσόστωση του 6% που απαιτείται από τη γαλλική νομοθεσία). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβράβευσε επίσης την πόλη της **Λιουμπλιάνα** της Σλοβενίας και την πόλη του Λουξεμβούργου με τη δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα. Η **Λιουμπλιάνα** ενσωμάτωσε την προσβασιμότητα στη συνολική της πολιτική, διορίζοντας μια ειδική συμβουλευτική επιτροπή με ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία, ώστε να συμμετέχουν άμεσα στη χάραξη πολιτικής της πόλης. Η πόλη του Λουξεμβούργου έχει καταβάλει μεγάλη προσπάθεια για την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αποφυγή του στιγματισμού σε σχέση με την αναπηρία και την οικοδόμηση μιας πόλης υψηλού αποκλεισμού στην οποία όλοι νιώθουν άνετα. Τέλος, η πόλη Viborg στη Δανία έλαβε ειδική μνεία για τη συμφιλίωση της

ιστορικής κληρονομιάς και του λοφώδους τοπίου με μια προσβάσιμη υποδομή. Το 2017, 26 πόλεις σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετείχαν στον διαγωνισμό.

Τέλος, το **2023**, η σουηδική πόλη Skellefteå έλαβε το Access City Award ως αναγνώριση της μακροπρόθεσμης δέσμευσής της και της καινοτόμου προσέγγισής της για τη βελτίωση της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία. Η προσβασιμότητα περιλαμβάνεται σε όλα τα σχέδια της Skellefteå, διασφαλίζοντας ότι οι δημόσιοι χώροι, όπως παιδικές χαρές και δρόμοι, είναι εξοπλισμένοι με πινακίδες αφής και θέρμανση εδάφους, ώστε να διασφαλίζεται ότι το χιόνι και ο πάγος δεν αποτελούν εμπόδιο. Το κεντρικό πάρκο της πόλης και η κοντινή περιοχή του ποταμού έχουν απτικά μονοπάτια και χάρτες, καθίσματα και υπαίθριο ανελκυστήρα. Μια υπηρεσία SMS για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση παρέχει πληροφορίες για την κατασκευή δρόμων και πιθανά εμπόδια σε όλη την πόλη. Τα δημόσια λεωφορεία είναι επίσης πλήρως προσβάσιμα

χάρη στους χαμηλούς ορόφους, τις ράμπες, τις οθόνες κειμένου και τις ηχητικές ανακοινώσεις. Από τους 43 υποψηφίους για το βραβείο Access City 2023, 22 πόλεις προεπιλέχθηκαν από εθνικούς εμπειρογνώμονες. Η ισπανική πόλη Κόρδοβα και η πρωτεύουσα της Σλοβενίας **Λιουμπλιάνα** βραβεύτηκαν με τη δεύτερη και τρίτη θέση. Τρεις άλλες πόλεις έλαβαν ειδική μνεία για τις προσπάθειές τους να γίνουν πιο προσβάσιμες: το Αμβούργο (Γερμανία), για το δομημένο περιβάλλον του. Γκρενόμπλ (Γαλλία), για το δίκτυο μεταφορών της και η Mérida (Ισπανία), για τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών.

2.2 Η πόλη της Λιουμπλιάνα

Η Λιουμπλιάνα είναι η πρωτεύουσα και η μεγαλύτερη πόλη της Σλοβενίας (293.218 κάτοικοι), αποτελεί τον πολιτιστικό πυρήνα της χώρας και διαθέτει πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Αποτελεί το πολιτιστικό, εκπαιδευτικό, οικονομικό, πολιτικό και διοικητικό κέντρο της χώρας. Κατά την

αρχαιότητα, στην περιοχή βρισκόταν μια ρωμαϊκή πόλη με το όνομα Emona. Η ίδια η Λιουμπλιάνα αναφέρθηκε για πρώτη φορά στο πρώτο μισό του 12^{ου} αιώνα. Βρίσκεται στη μέση μιας εμπορικής οδού μεταξύ της βόρειας Αδριατικής Θάλασσας και της περιοχής του Δούναβη, ήταν η ιστορική πρωτεύουσα της Καρνιόλας, ενός από τα Σλοβενικά κατοικημένα μέρη της μοναρχίας των Αψβούργων.

2.3 Πολλαπλές επιβραβεύσεις ως αποτέλεσμα μιας πολυετούς προσπάθειας

Η πόλη της Λιουμπλιάνας έχει υποβάλει υποψηφιότητα πολλές χρονιές στον διαγωνισμό Access City και το 2018 έλαβε την υψηλότερη διάκρισή της ως τώρα, το 2^ο βραβείο ([video](#)). Επιπλέον, δύο φορές, το 2015 και το 2023, έλαβε το 3^ο βραβείο, ενώ το 2012 διακρίθηκε με «Ειδική Μνεία».

Η Λιουμπλιάνα έχει επαινεθεί πολλές φορές ως φιλική πόλη για τα άτομα με αναπηρία. Μπορεί κανείς να έχει πρόσβαση σχεδόν σε κάθε σημείο

της πόλης με αναπηρικό αμαξίδιο. Η πόλη καλύπτεται από ποδηλατόδρομους, πράγμα που σημαίνει ότι δεν χρειάζεται να ανεβοκατεβαίνει κανείς τα πεζοδρόμια. Εκτός από τους λόφους της πόλης, η πόλη είναι γενικά πολύ επίπεδη και ο καθένας μπορεί εύκολα να επισκεφτεί τα προάστια. Το παλιό κέντρο της πόλης είναι ελαφρώς πιο δύσκολο, λόγω των πλακόστρωτων δρόμων, ωστόσο είναι δυνατό να κινηθεί κανείς, απλά με πιο αργό ρυθμό. Οι όχθες του ποταμού προσφέρουν πολλές υπέροχες και προσβάσιμες ευκαιρίες για περιπάτους. Η πόλη είναι καλά εξοπλισμένη με πολλές δημόσιες τουαλέτες για άτομα με αναπηρίες, καθώς και δημόσια μέσα μεταφοράς, με σχεδόν όλα τα λεωφορεία να διαθέτουν ράμπες πρόσβασης για αναπηρικά αμαξίδια. Πολλά προστατευόμενα κτίρια και ιστορικοί χώροι έχουν γίνει προσβάσιμα.

Σήμερα, η προσβασιμότητα είναι ενσωματωμένη στη συνολική πολιτική και το έργο της πόλης, με μια ειδική συμβουλευτική επιτροπή του Δημάρχου να εστιάζει στο θέμα. Οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με αναπηρία συμμετέχουν άμεσα στη χάραξη πολιτικής της πόλης και η πόλη έχει σήμερα ένα συνδυασμένο

σχέδιο για προσβασιμότητα και βιωσιμότητα. Το σύνθημα της πόλης είναι: «Ας ζήσουμε μαζί και ας σεβαστούμε όλες τις διαφορές».

Για την ευρεία προσέγγισή της στην προσβασιμότητα που καλύπτει ολόκληρο τον πληθυσμό, η Λιουμπλιάνα κέρδισε το ασημένιο βραβείο στον διαγωνισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Access City Award 2018.

«Είναι ήδη η τρίτη μας αναγνώριση σε αυτόν τον διαγωνισμό (το 2012 λάβαμε ειδική μνεία και το 2015 χάλκινο βραβείο) ενισχύοντας περαιτέρω τη θέση της Λιουμπλιάνα στην κορυφή των ευρωπαϊκών πόλεων στον τομέα της προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία.

Επί σειρά ετών, η πόλη της Λιουμπλιάνα διεξάγει δραστηριότητες που διασφαλίζουν την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία. Οι δραστηριότητές μας εκτείνονται σε πολλούς τομείς, από την εκπαίδευση, τον αθλητισμό, τον πολιτισμό, την κοινωνική ασφάλιση και την υγεία έως τις υποδομές μεταφορών, καθώς η διασφάλιση της προσβασιμότητας είναι ένα από τα καθήκοντα προτεραιότητας μας.

Μεταξύ άλλων, η κριτική επιτροπή εμπειρογνωμόνων έγραψε στην αιτιολόγηση του φετινού βραβείου ότι η Λιουμπλιάνα κατείχε τον τίτλο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Πρωτεύουσας το 2016 και ότι η προσβασιμότητα στην πόλη μας είναι ενσωματωμένη στη γενική πολιτική της πόλης και τη συνεργασία με ένα ειδικό συμβουλευτικό σώμα της πόλης αφιερωμένο σε αυτόν τον τομέα. δηλαδή το *Συμβούλιο για την Εξάλειψη των Αρχιτεκτονικών και Επικοινωνιακών Εμποδίων*. Και έτσι, οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν άμεσα στη διαμόρφωση των πολιτικών της πόλης.

Πρόσθεσαν ότι οι συνθήκες στον τομέα της προσβασιμότητας έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και τόνισαν ότι η Λιουμπλιάνα έχει κοινή προσέγγιση για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της βιωσιμότητας. Μεταξύ άλλων τόνισαν ότι παρέχονται μη κερδοσκοπικά διαμερίσματα προσαρμοσμένα σε άτομα με αναπηρία, ότι ο ιστότοπος www.ljubljana.si είναι πλήρως προσαρμοσμένος στα άτομα με αναπηρία (σύμφωνα με το πρότυπο του World Wide Web Consortium πληροί το επίπεδο συμμόρφωσης AA), ότι σε σχολεία και

νηπιαγωγεία εφαρμόζονται μέτρα για την ένταξη των παιδιών με αναπηρία, και ότι οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε επιμορφώσεις για την απόκτηση των κατάλληλων προσόντων. Η Λιουμπλιάνα έχει επίσης καταστήσει πλήρως προσβάσιμα τα προστατευόμενα κτίρια και την ιστορική κληρονομιά. Και το πράσινο και προσβάσιμο κέντρο της πόλης έχει θετική επίδραση στη γενική ποιότητα ζωής και την κοινωνική ένταξη όλων των κατοίκων.»

Ο διαγωνισμός το 2018 περιελάμβανε 26 πόλεις από όλη την Ευρώπη με τέσσερις πόλεις να μπαίνουν στην τελική επιλογή: εκτός από τη Λιουμπλιάνα, η Λυών, που πήρε το πρώτο βραβείο, και το Λουξεμβούργο και το Βίμποργκ. Πιο πρόσφατα, την Παρασκευή 25 Νοεμβρίου 2022, την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία, η Λιουμπλιάνα έλαβε το χάλκινο βραβείο Access City Award 2023 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Βρυξέλλες.

«Λάβαμε την αναγνώριση για την ευρεία προσέγγισή μας στην προσβασιμότητα που περιλαμβάνει ολόκληρο τον πληθυσμό της πόλης μας.

Αυτό είναι ήδη το τέταρτο βραβείο στον εν λόγω διαγωνισμό (λάβαμε ειδικό έπαινο το 2012, χάλκινο βραβείο το 2015 και ασημένιο βραβείο το 2018), με το οποίο η Λιουμπλιάνα εδραιώνει τη θέση της στην κορυφή των ευρωπαϊκών πόλεων στον τομέα της προσβασιμότητας. Η διασφάλιση της προσβασιμότητας είναι μία από τις προτεραιότητες της πόλης της Λιουμπλιάνα, γι' αυτό εδώ και πολλά χρόνια, πραγματοποιούμε δραστηριότητες που καλύπτουν πολλούς τομείς, από την εκπαίδευση, τον αθλητισμό, τον πολιτισμό, την κοινωνική πρόνοια και την υγεία έως τις υποδομές μεταφορών.

Με την αναγνώριση, λάβαμε επίσης χρηματικό έπαθλο 80.000 ευρώ, τα οποία θα χρησιμοποιήσουμε για πρόσθετα μέτρα για περαιτέρω βελτίωση της προσβασιμότητας στη Λιουμπλιάνα.

Στον φετινό διαγωνισμό συμμετείχαν 43 πόλεις από όλη την Ευρώπη, έξι από αυτές πέρασαν στην τελική επιλογή, εκτός από τη Λιουμπλιάνα, την Κόρδοβα, τη

Γκρενόμπλ, το Αμβούργο, τη Μέριδα και τη Σκελεφτέα.»

«Η Λιουμπλιάνα είναι μια πόλη στην οποία συμβιώνουν διαφορετικοί άνθρωποι σε κλίμα αμοιβαίου σεβασμού. Δημιουργούμε τις συνθήκες που είναι αναγκαίες ώστε να εξασφαλίζεται κανονική και ποιοτική διαβίωση για όλους. Η προσβασιμότητα για όλους αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που πρέπει να εξετάζουμε πάντα κατά την ανάπτυξη της πόλης.

Εάν η πόλη είναι προσβάσιμη για τις πλέον ευάλωτες ομάδες, τότε είναι προσβάσιμη και φιλική για όλους.»

Zoran Jankovićlin Brännström, Δήμαρχος της Λιουμπλιάνας

2.4 Πλούσια πολιτιστική εμπειρία για κάθε επισκέπτη

Το ιστορικό κέντρο της Λιουμπλιάνας χαρακτηρίζεται από την απρόσκοπτη πρόσβαση των πεζών στους δρόμους, στις πλατείες και στις γέφυρες κατά μήκος του ποταμού

Λιουμπλιάνικα. Συνολικά έχουν κατασκευαστεί ή αναπλαστεί 13 πεζογέφυρες προκειμένου να γίνουν πιο προσβάσιμες. Από τις 13 δωρεάν δημόσιες τουαλέτες, οι 10 είναι προσβάσιμες για όλους.

Στη γέφυρα των κρεοπωλών (τη «γέφυρα της αγάπης» της Λιουμπλιάνας) διατίθενται δωρεάν προσβάσιμες υποδομές επιβίβασης για τα σκάφη, ενώ η επίσκεψη στο Κάστρο της Λιουμπλιάνας μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω προσβάσιμου τελεφερίκ. Στον αυλόγυρο εκτίθεται απτική μακέτα του κάστρου για τα άτομα με προβλήματα όρασης, ώστε να διευκολύνεται η κατανόηση της αρχιτεκτονικής του.

Για να διασφαλιστεί ότι μπορούν να απολαμβάνουν όλοι τους εκτενείς χώρους πρασίνου της Λιουμπλιάνας, ο δήμος έχει επενδύσει στη διαμόρφωση προσβάσιμων αστικών κήπων. Μεταξύ άλλων, έχουν τοποθετηθεί περισσότερα από 3 000 παγκάκια. Έχουν αναβαθμιστεί επίσης αρκετές δημόσιες

παιδικές χαρές ώστε να γίνουν πιο προσβάσιμες.

2.5 Ασφαλείς μετακινήσεις στην πόλη

Στο κέντρο της πόλης της Λιουμπλιάνας, οι ζώνες που προορίζονται αποκλειστικά για τους πεζούς και τους ποδηλάτες έχουν επεκταθεί και βελτιωθεί με την τοποθέτηση ομοιόμορφου οδοστρώματος, απτικών σημάτων στο έδαφος, επικλινών κρασπέδων και ραμπών πρόσβασης. Σε ποσοστό άνω του 80 % των διαβάσεων πεζών παρέχονται ηχητικές αναγγελίες, ενώ το 2 % των θέσεων στάθμευσης προορίζονται αποκλειστικά για άτομα με αναπηρία.

Δωρεάν ηλεκτρικά οχήματα, συμπεριλαμβανομένων αυτοκινήτων που είναι προσβάσιμα για αναπηρικά αμαξίδια, τίθενται στη διάθεση των πολιτών σε ολόκληρη την πόλη. Όλα τα αστικά λεωφορεία διαθέτουν χαμηλό ανάβαθρο, ενώ το 96 % των λεωφορείων αυτών είναι εξοπλισμένα με οπτικοακουστικές

αναγγελίες. Τόσο οι μετακινήσεις στην πόλη όσο και οι υπεραστικές δημόσιες συγκοινωνίες είναι επίσης δωρεάν για τους κατοίκους με αναπηρία και τους προσωπικούς βοηθούς τους, καθώς και για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Τα άτομα με αναπηρία μπορούν να χρησιμοποιούν με ασφάλεια τις δημόσιες συγκοινωνίες στη Λιουμπλιάνα, χάρη στη λήψη μέτρων όπως η έκδοση ειδικών δελτίων ταυτότητας, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούν για να ζητούν γρήγορα βοήθεια από τους οδηγούς των αστικών λεωφορείων.

2.6 Καινοτόμος εφαρμογή για κινητές συσκευές

Από το 2018 οι επισκέπτες της Λιουμπλιάνας μπορούν να λαμβάνουν τη δωρεάν εφαρμογή για κινητές συσκευές «Ljubljana by Wheelchair» («Η Λιουμπλιάνα από αναπηρικό αμαξίδιο»), η οποία παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες για τους χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων. Η εφαρμογή προβάλλει πληροφορίες σχετικά με

προσβάσιμους χώρους στην πόλη και διευκολύνει την κυκλοφορία των ατόμων με αναπηρία.

Έξυπνες ψηφιακές λύσεις (μεταξύ των οποίων μια προσβάσιμη διαδικτυακή πύλη για την υπηρεσία πρωτοβουλιών πολιτών) συμβάλλουν στην παροχή ευχερέστερης και ταχύτερης πρόσβασης σε πληροφορίες, καθώς και στην παροχή ευκαιριών συμμετοχής, για όλους.

2.7 Ενεργός συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία

Η Λιουμπλιάνα δημοσίευσε πρόσφατα ένα στρατηγικό σχέδιο προσβασιμότητας, βάσει του οποίου εξασφαλίζεται η συμμετοχή φορέων τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα, και το οποίο περιλαμβάνει σαφή μέτρα για την αύξηση της προσβασιμότητας της πόλης έως το 2025.

Τα άτομα με αναπηρία συμμετέχουν άμεσα στη διαδικασία χάραξης πολιτικής του δήμου μέσω των συμβουλευτικών οργάνων SOAKO και SVSO

του δήμου. Στη σύνθεση του ΣΟΑΚΟ συμμετέχουν άτομα με αναπηρία, εκπρόσωποι οργανώσεων ατόμων με αναπηρία, αρχιτέκτονες και δημοτικοί υπάλληλοι. Το συμβουλευτικό όργανο υλοποιεί πρωτοβουλίες για την άρση και την πρόληψη αρχιτεκτονικών και επικοινωνιακών φραγμών για τα άτομα με αναπηρία. Προτείνει επίσης πρακτικές λύσεις στους σχετικούς φορείς της διοικητικής αρχής της πόλης.

Εκτός από τη διαδικασία χάραξης πολιτικής, τα άτομα με αναπηρία συμμετέχουν επίσης στην εφαρμογή των πολιτικών στην πράξη. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται οι δοκιμές προσβάσιμων λύσεων σε δημόσιους χώρους, όπως απτικές σημάνσεις στο έδαφος, δοκιμαστικές διαδρομές με αστικά λεωφορεία, καθώς και δοκιμαστικές αναγνώσεις ευανάγνωστων πληροφοριών. Με τον τρόπο αυτό, τα άτομα με αναπηρία αποτελούν πολύτιμους εταίρους που συμβάλλουν ώστε να καταστεί η πόλη ανοικτή και προσβάσιμη για όλους.

Η Λιουμπλιάνα ζητά τακτικά τη γνώμη των ατόμων με αναπηρία στο πλαίσιο της λήψης αποφάσεων, προκειμένου να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι συγκεκριμένες υπηρεσίες και δράσεις που μπορούν να στηρίξουν την ενσωμάτωσή τους, την αυτονομία τους και την ανεξάρτητη διαβίωσή τους.

2.8 Δέσμευση στη Διακήρυξη της Διαφορετικότητας

Στις αρχές Δεκεμβρίου 2018, ο Δήμος της Λιουμπλιάνα υπέγραψε τη *Διακήρυξη της Διαφορετικότητας*, στόχος της οποίας είναι να ενθαρρύνει τους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς να εφαρμόζουν και να αναπτύσσουν πολιτική για τη διαφορετικότητα εντός των οργανισμών.

Η Διακήρυξη δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου I.D.E.A.S., και μέχρι στιγμής, εκτός από την πόλη της Λιουμπλιάνα, την έχουν υπογράψει 101 σλοβενικοί οργανισμοί (κυβερνητικοί και μη, δημόσιοι και ιδιωτικοί).

Οι υπογράφωντες δεσμεύονται να εφαρμόζουν τις ακόλουθες αρχές:

- Ανάπτυξη μιας οργανωτικής κουλτούρας που βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες, τον αμοιβαίο σεβασμό, την εξαίρεση και την ενσωμάτωση διαφορετικών εργαζομένων.
- Δημιουργία ποικίλου και χωρίς αποκλεισμούς εργασιακού περιβάλλοντος.
- Τήρηση και διεύρυνση των αρχών της διαφορετικότητας σε όλα τα επίπεδα ενός οργανισμού.
- Αναγνώριση της διαφορετικότητας των πελατών.
- Δημιουργία πολιτικής διαφορετικότητας.
- Διάδοση και κοινοποίηση της δέσμευσής μας στη Διακήρυξη και τα αποτελέσματα της πολιτικής για τη διαφορετικότητα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μας.

Αυτές οι αρχές έχουν συμπεριληφθεί στο έργο της πόλης της Λιουμπλιάνα εδώ και πολλά χρόνια, ειδικά σε δημοτικές στρατηγικές και σχέδια δράσης. Η επικεφαλής του Τμήματος Υγείας και Κοινωνικής Ασφάλισης Tilka Klančar, η οποία υπέγραψε τη Διακήρυξη εκ μέρους της

πόλης της Λιουμπλιάνα, ανέφερε το Πιστοποιητικό Φιλικού προς τους LGBT ως παράδειγμα καλής πρακτικής και πρόσθεσε: «*Η Λιουμπλιάνα, επίσης, χάρη στον Δήμαρχο Zoran Jankonić, ανοιχτή πόλη όπου ο καθένας μπορεί να βρει μια θέση για τον εαυτό του. Είναι μια πόλη όπου σεβόμαστε τη διαφορετικότητα και ζούμε μαζί. Γνωρίζουμε ότι η διαφορετικότητα μας κάνει μοναδικούς και η ικανότητα να ζούμε μαζί με σεβασμό στη διαφορετικότητα μας εμπλουτίζει και μας ανοίγει νέες εμπειρίες*».

3. Επίσκεψη της ομάδας

Κατόπιν της οριστικής επιλογής της Λιουμπλιάνας ως ένα από τους δυο προορισμούς για τις επισκέψεις μελέτης του Έργου, ο Ανάδοχος, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, ανέλαβε, για λογαριασμό της Αναθέτουσας Αρχής (ΕΣΑμεΑ), να διοργανώσει το ταξίδι των μελών της ομάδας μελέτης (τη σύνθεση της ομάδας ανέλαβαν οι ίδιοι οι Δικαιούχοι) στην πόλη της Λιουμπλιάνας.

3.1 Ομάδα επίσκεψης (συμμετέχοντες)

Στην ομάδα επίσκεψης στη Λιουμπλιάνα συμμετείχαν τα εξής άτομα:

- Από τον επικεφαλή εταίρο, τον Δήμο Ρεθύμνης, ο κ. **Βασίλειος Μυρικεφαλιτάκης**, σύμβουλος δημάρχου και υπεύθυνος για το έργο IN-HERITAGE στον Δήμο.
- Από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ), ο κ. **Βασίλειος**

Κούτσιανος, Γενικός Γραμματέας, ο οποίος ως χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου ταξίδεψε με προσωπικό συνοδό/βοηθό.

- Από τον Δήμο Αγίας Νάπας, ο κ. **Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου**, Γραμματειακός Λειτουργός Δήμου Αγίας Νάπας.
- Από τον Δήμο Σωτήρας, ο κ. **Κωνσταντίνος Πέτρου**, στέλεχος του Γραφείου Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Δήμου.

Ως συντονιστής της αποστολής, ο κ. **Αλέξανδρος Μουρούζης**, Εμπειρογνώμων προσβασιμότητας, συνεργάτης της ΕΣΑμεΑ και υπεύθυνος επικοινωνίας της Πράξης IN-HERITAGE.

3.2 Ταξιδιωτικός προγραμματισμός

Σε συνεννόηση με τους Δικαιούχους οριστικοποιήθηκε το παρακάτω πλάνο ταξιδιού:

Δευτέρα, 5/6/2023: Αναχώρηση για Αθήνα

(από Θεσσαλονίκη για τον Συντονιστή, από Χανιά για το στέλεχος του Δήμου Ρεθύμνης και από Λάρνακα για τα στελέχη των Δήμων Αγίας Νάπας και Σωτήρας)

- LCA: 07.35-09:20, Aegean Airlines A3 0911
- CHQ: 09:30-10:20, Aegean Airlines A3 0333
- SKG: 11:20-12:15, Aegean Airlines A3 0111

Δευτέρα, 5/6/2023: Συνάντηση στην Αθήνα
(10.30-13.00)

Δευτέρα, 5/6/2023: Αναχώρηση για
Λουξεμβούργο (όλη η ομάδα σύσσωμη)

- 14:20-18:15, Swiss LX 1831 και LX 0758
(μέσω Ζυρίχης)

Δευτέρα 5 με Τετάρτη 7/6/2023: Επίσκεψη
μελέτης στο Λουξεμβούργο

Τετάρτη, 7/6/2023: Αναχώρηση για
Λιουμπλιάνα (όλη η ομάδα σύσσωμη)

- 14:55-18:15, Swiss LX 0755 και LX 2276
(μέσω Ζυρίχης)

Τετάρτη 7 με Παρασκευή 9/6/2023:
Επίσκεψη μελέτης στη Λιουμπλιάνα

Παρασκευή, 9/6/2023: Επιστροφή από Λιουμπλιάνα

- ATH (19:00-21:45), Aegean Airlines A3 0969
(όλη η ομάδα σύσσωμη)
- CHA (22:35-23:25), Aegean Airlines A3 0344
(το στέλεχος του Δήμου Ρεθύμνης)
- SKG (23:10-00:05), Aegean Airlines A3 0136
(ο Συντονιστής)
- LCA (23:35-01:10), Aegean Airlines A3 0910
(τα στελέχη των Δήμων Αγίας Νάπας και
Σωτήρας)

Ως προς τη διαμονή για τα μέλη της ομάδας επίσκεψης ο Ανάδοχος ανέλαβε τις κρατήσεις και το κόστος για δωμάτια με πρωινό στα παρακάτω ξενοδοχεία:

- **IBIS LUXEMBOURG AEROPORT** (Route De Treves, L-2632 Luxembourg, Tel: +352 43 88 01)
- **M Hotel Ljubljana** (Derceva Ulica 4, 1000 Ljubljana, Slovenia. Tel: +386-01-5137000).

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Σύμβασης, για κάθε επίσκεψη μελέτης ο Ανάδοχος προέβη σε επικοινωνίες με πιθανούς φορείς υποδοχής

ώστε να προσδιορισθούν συναντήσεις με τα στελέχη τους.

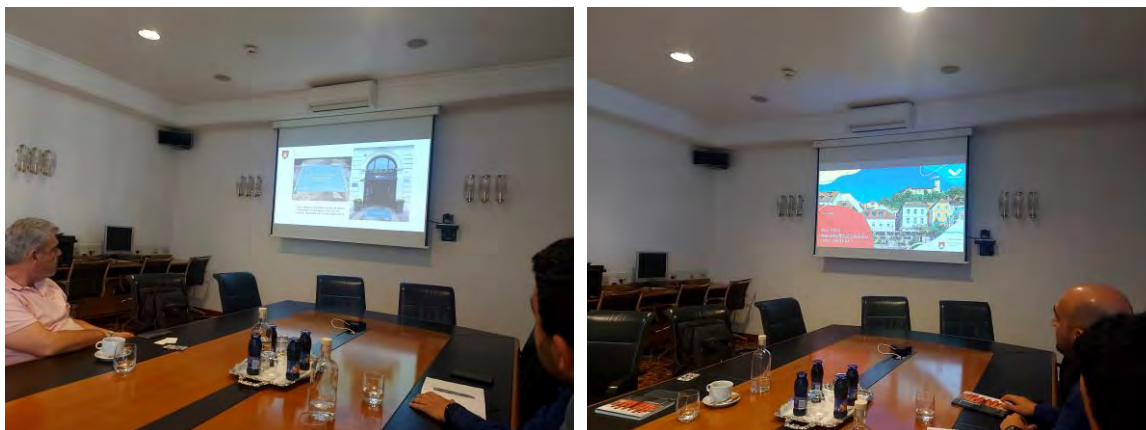
Ως αποτέλεσμα των εν λόγω επικοινωνιών, καταρχάς διοργανώθηκαν τα παρακάτω.

3.3 Συνάντηση με στελέχη του Δήμου της Λιουμπλιάνας

Η συνάντηση με στελέχη του **Δήμου της Λιουμπλιάνας** έγινε την Πέμπτη 8 Ιουνίου στις 10:30, στο Δημαρχιακό Μέγαρο της Λιουμπλιάνας. Συμμετείχαν, μεταξύ άλλων, η Alenka Žagar (Senior Advisor, City Administration, Department for Health and Social Care) και ο Dejan Ristić (City's Tourist Office).

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Τ.Π.Α.)
και από Εθνικούς πόρους της Ελλάδας και της Κύπρου

Εικόνα 1. Συνάντηση στο Δημαρχιακό Μέγαρο της
Λιουμπλιάνας (Πέμπτη, 8 Ιουνίου 2023)

Επίσης, διοργανώθηκε ξενάγηση στους χώρους
του δημαρχιακού μεγάρου από τα στελέχη του
δήμου.

Εικόνα 2. Ξενάγηση στο Δημαρχιακό Μέγαρο της
Λιουμπλιάνας

3.4 Συνάντηση στο Σωματείο «Association of Paraplegics of the Ljubljana Province»

Επιπλέον, διοργανώθηκε συνάντηση με την **κα Mirjam Kanalec** (συγγραφέα του “Accessible Ljubljana”, πρόεδρος του Association of Paraplegics of the Ljubljana Province και αντιπρόεδρος του European Spinal Cord Injury Federation), και στελέχη του Σωματείου Association of Paraplegics of the Ljubljana Province, την Παρασκευή 9 Ιουνίου στις 10:30, στην έδρα του Σωματείου (Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Address: Dunajska cesta 188, Ljubljana).

Εικόνα 3. Συνάντηση με τη Mirjam Kanalec στο Σωματείο «Association of Paraplegics of the Ljubljana Province» (Παρασκευή 9 Ιουνίου 2023)

3.5 Ξενάγηση σε σημαντικά αξιοθέατα – καλές πρακτικές στην πόλη

Τέλος, διοργανώθηκε από τον Ανάδοχο ξενάγηση σε σημαντικά αξιοθέατα της πόλης που παρουσιάζουν καλές πρακτικές προσβασιμότητας:

Παλιά Πόλη της Λιουμπλιάνα

(TripAdvisor #1). Η Παλιά Πόλη της Λιουμπλιάνα είναι το ιστορικό παλιό κέντρο της Λιουμπλιάνα. Είναι το πιο ελκυστικό και γραφικό

μέρος της Λιουμπλιάνα με όλα τα πιο σημαντικά τουριστικά αξιοθέατα όπως η Τριπλή γέφυρα, η πλατεία Preseren, το κανάλι του ποταμού Ljubljanica, ο καθεδρικός ναός της Ljubljana, η εκκλησία των Φραγκισκανών και πολλά άλλα. Η πλατεία Prešernov trg, η καρδιά της ιστορικής Λιουμπλιάνας, αναπτύχθηκε από ένα μεσαιωνικό σταυροδρόμι από την πρώτη είσοδο της περιτειχισμένης πόλης. Τα μπαρ και τα καφέ στο πολυσύχναστο ανάχωμα Petkonšek είναι ένα εξαιρετικό μέρος για ένα ευχάριστο διάλειμμα. Από τον 12^ο αιώνα, η πλατεία Mestni trg ήταν ένα από τα κέντρα της μεσαιωνικής

πόλης. Αργότερα, τα μεσαιωνικά κτίρια αντικαταστάθηκαν από μπαρόκ παλάτια, συμπεριλαμβανομένου του Δημαρχείου. Η πλατεία Stari trg συνεχίζει στην πλατεία Gornji trg, η οποία εκτείνεται στους πρόποδες του λόφου του Κάστρου.

Η Τριπλή Γέφυρα

(TripAdvisor #3). Η κεντρική από τις τρεις γέφυρες που σχηματίζουν την Τριπλή γέφυρα

στέκεται στη θέση της από το 1842, όταν αντικατέστησε μια παλιά, στρατηγικής σημασίας μεσαιωνική ξύλινη γέφυρα που ένωνε τα εδάφη της βορειοδυτικής Ευρώπης με τη νοτιοανατολική Ευρώπη και τα Βαλκάνια. Μεταξύ 1929 και 1932, οι πλαϊνές γέφυρες, που προορίζονταν για πεζούς, προστέθηκαν στην αρχική πέτρινη γέφυρα σε σχέδιο του αρχιτέκτονα Jože Plečnik, ο οποίος δημιούργησε έτσι ένα μοναδικό αρχιτεκτονικό κόσμημα της Λιουμπλιάνα. Στη δεξιά όχθη του ποταμού, η Γέφυρα ενισχύεται από ένα μικρό ανθοπωλείο που συνδέεται με την κιονοστοιχία της Κεντρικής Αγοράς της Λιουμπλιάνα και στην αριστερή όχθη με ένα περίπτερο. Έχει μια βασική θέση στη διασταύρωση

των δύο αστικών αξόνων του Plečnik, του άξονα του ποταμού και του άξονα που εκτείνεται μεταξύ του Rožnik και των λόφων του κάστρου. Το 1992, η Τριπλή Γέφυρα ανακαινίστηκε σχολαστικά.

Πλατεία Preseren

(TripAdvisor #4). Η Λιουμπλιάνα είναι πιθανώς μια από τις λίγες πόλεις στον κόσμο της οποίας η κεντρική

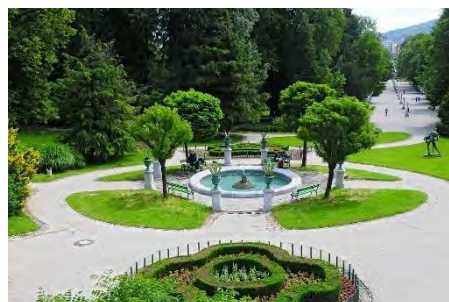

πλατεία της πόλης είναι στολισμένη με άγαλμα ποιητή και όχι κάποιου πολιτικού ή στρατιωτικού ήρωα. Ο ποιητής France Prešeren (1800–1849), που έγραψε κυρίως στα σλοβενικά και είναι περισσότερο γνωστός για τα σονέτα του, ήταν ένας από τους μεγάλους ρομαντικούς ποιητές της Ευρώπης. Το μνημείο Prešeren των πλατειών, σχεδιασμένο από τον αρχιτέκτονα Maks Fabiani και τον γλύπτη Ivan Zajc, αποκαλύφθηκαν το φθινόπωρο του 1905. Απεικονίζει τον μεγαλύτερο Σλοβένο ποιητή και τη μούσα της ποίησης να κρατά την άνοιξη της δάφνης πάνω από το κεφάλι του. Το άγαλμα του ποιητή αντικρίζει συμβολικά το άγαλμα της Julija Primic, της μεγάλης του αγάπης, τοποθετημένο στην πρόσοψη

ενός κτιρίου που βρίσκεται απέναντι από την πλατεία, στην οδό Wolfona ulica.

Πάρκο Tivoli (TripAdvisor #5).

Όπως η Νέα Υόρκη έχει το Central Park, η Λιουμπλιάνα έχει το Tivoli Park. Και δεν είναι απλώς ένα μέρος για τζόκινγκ

και καθίσματα σε παγκάκια ενώ ταΐζετε σκίουρους. Είναι ένα μέρος για να πάτε όταν πρέπει να ηρεμήσετε το μυαλό σας, να επαναφορτίσετε και να αποσυμπιεστείτε. Είναι τόσο ευέλικτο, με πολλά σημεία για επίσκεψη και δραστηριότητες για να απολαύσετε. Ο παραλιακός δρόμος Jakorič, που σχεδιάστηκε αρχικά από τον Plečnik, είναι ένας φαρδύς δρόμος περιπάτου που προσφέρει εκπληκτική θέα στο Αρχοντικό Tivoli στο τέλος του παραλιακού δρόμου. Το Rožnik είναι το μέρος που πρέπει να πάτε όταν πρέπει να αυξήσετε τον καρδιακό σας ρυθμό, να κάνετε λίγη πεζοπορία, αλλά δεν θέλετε να φύγετε από την πόλη. Είναι ένα εξαιρετικά δημοφιλές μέρος κατά τους ζεστούς ανοιξιάτικους μήνες, επίσης λόγω του γεγονότος ότι υπάρχει ένα εστιατόριο στην κορυφή που σερβίρει τυπικό σλοβενικό φαγητό. Το Tivoli προσφέρει επίσης

πολλούς άλλους τυπικούς αθλητικούς χώρους, όπως γήπεδα τένις, πισίνα, γυμναστήριο και ούτω καθεξής.

Καθεδρικός του Αγίου

Νικολάου (TripAdvisor #6). Ο

σημερινός καθεδρικός ναός (και τα δύο καμπαναριά) χρονολογούνται από τον 18ο

αιώνα, αλλά μια εκκλησία βρισκόταν ήδη σε αυτήν την τοποθεσία τον 13ο αιώνα. Ο καθεδρικός ναός είναι αφιερωμένος στον Άγιο Νικόλαο, προστάτη από τις πλημμύρες και προστάτη των ψαράδων και των βαρκάρηδων που έχουν έρθει εδώ και καιρό στην αγορά για να πουλήσουν τα αλιεύματά τους. Ο σημερινός καθεδρικός ναός σχεδιάστηκε από τον Andrea Pozzo το 1701. Οι εσωτερικοί του χώροι φημίζονται για τις τοιχογραφίες, που απεικονίζουν θαυματουργές στιγμές από τη ζωή του Αγίου Νικολάου, του προστάτη όλων των ναυτικών και είναι ιδιαίτερα πλούσιος σε μπαρόκ γλυπτική. Το εσωτερικό είναι μεγαλοπρεπές με ροζ μάρμαρο, γυψομάρμαρο, επιχρύσωση και μπαρόκ νωπογραφίες, καθώς και μια ωραία χορωδία, ένα επιβλητικό όργανο και έναν όμορφο ψηλό βωμό. Ο καθεδρικός ναός είναι προσβάσιμος σε άτομα με

κινητικές αναπηρίες και σε τυφλούς και με μειωμένη όραση (π.χ. καθορισμένη διαδρομή εκκένωσης για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση).

Το κάστρο της Λιουμπλιάνας

(TripAdvisor #8). Το κάστρο της Λιουμπλιάνας, που στέκεται σε έναν λόφο πάνω από την πόλη για

περίπου 900 χρόνια, είναι το κύριο αξιοθέατο της Λιουμπλιάνας με πολυάριθμες διεθνώς αναγνωρισμένες πιστοποιήσεις βιωσιμότητας. Ο Πύργος Outlook και οι επάλξεις του κάστρου προσφέρουν μερικές από τις πιο όμορφες απόψεις της πόλης, ενώ το κάστρο στεγάζει μια έκθεση μουσείου για την ιστορία της Σλοβενίας, ένα μουσείο μαριονέτας και μια σειρά από ιστορικά δωμάτια όπως το παρεκκλήσι του Αγίου Γεωργίου, η φυλακή και μια αίθουσα παρουσιάσεων βίντεο που ονομάζεται Virtual Castle. Το κάστρο της Λιουμπλιάνας, στο οποίο είναι εύκολα προσβάσιμο με τελεφερίκ, παρέχει επίσης χώρο για εκθέσεις τέχνης, στεγάζει ένα καφέ, ένα νυχτερινό κέντρο διασκέδασης, ένα μπαρ κρασιού και δύο εστιατόρια και χρησιμεύει ως χώρος για

πολιτιστικές εκδηλώσεις, οικογενειακή διασκέδαση, βραδιές χορού και Υπαίθριες προβολές ταινιών που πραγματοποιήθηκαν το καλοκαίρι με τον τίτλο Film under the Stars. Το κάστρο είναι προσβάσιμο σε άτομα με κινητικές αναπηρίες (Προσδιορισμένος χώρος στάθμευσης για άτομα με κινητικές αναπηρίες; Καθορισμένη διαδρομή από το χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων/δημόσια συγκοινωνία στο κτίριο. Καθορισμένη είσοδος για άτομα με κινητικές αναπηρίες. Καθορισμένες εγκαταστάσεις υγιεινής προσβάσιμες σε άτομα με κινητικές αναπηρίες. Επαρκής πρόσβαση στο κτίριο για άτομα με κινητικές αναπηρίες - διάδρομοι, σκάλες, ανελκυστήρας, κ.λπ. Προσβάσιμος χώρος εκδηλώσεων για άτομα με κινητικές αναπηρίες. γλυπτά, αντίγραφα κ.λπ.) και προσβάσιμα σε κωφούς και βαρήκοους (το γραφείο πληροφοριών/ταμειακή μηχανή διαθέτει βρόχο ακοής).

Η γέφυρα του Δράκου (TripAdvisor #9). Ακριβώς βόρεια της αγοράς, διασχίζοντας τον ποταμό Ljubljanica έξω από την Παλιά Πόλη, βρίσκεται η

γέφυρα του Δράκου, που σχεδιάστηκε από τον Jurij Zaninovich και ολοκληρώθηκε το 1901 για να σηματοδοτήσει τα γενέθλια του Αυστροουγγρικού Αυτοκράτορα Franz-Josef 1. Τον Ιούλιο του 1919, η γέφυρα μετονομάστηκε σε αναφορά στους υπέροχα γλυπτές δράκους που κοσμούν τη γέφυρα. Το πιο σημαντικό από αυτά είναι τα τέσσερα αγάλματα δράκων που στέκονται σε βάθρα στις τέσσερις γωνίες του. Μικρότερα γλυπτά δράκων διακοσμούν τα όμορφα αρ νουβό κιγκλιδώματα. Αυτή η γέφυρα είναι προς τιμήν του Ιάσονα που ήταν ο ιδρυτής της Λιουμπλιάνας, προφανώς με τους Αργοναύτες του σκότωσαν έναν δράκο, εξ ου και ένας θρύλος γεννήθηκε. Σίγουρα η πιο περίτεχνη γέφυρα που διασχίζει το ποτάμι.

Odprta Kuhna (TripAdvisor #12).

Οι ντόπιοι το αποκαλούν Open Kitchen, είναι μια υπέροχη υπαίθρια αγορά street food κάθε Παρασκευή το καλοκαίρι στη Λιουμπλιάνα (τους θερμότερους μήνες), που βρίσκεται κοντά στην κεντρική αγορά. Υπάρχει έντονη δραστηριότητα τις ηλιόλουστες μέρες, με πολλές κουζίνες που προσφέρονται, υπέροχη

ατμόσφαιρα και μουσική. Πολύ δημοφιλές τόσο στους ντόπιους όσο και στους τουρίστες.

Φραγκισκανός ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.

Αυτή η εκκλησία σε στυλ μπαρόκ που δεσπόζει στην πλατεία της παλιάς πόλης (πλατεία Preseren),

πραγματικά προσθέτει στην ομορφιά της περιοχής. Η πρόσοψή της ήταν κάποτε κόκκινη, ωστόσο με την πάροδο του χρόνου έγινε ροζ, τοπικά γνωστή ως ροζ εκκλησία. Ο Ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου σχεδιάστηκε ως μονόχωρη βασιλική σε στυλ πρώιμου μπαρόκ με δύο πλευρικά κλίτη που στέγαζαν τα παρεκκλήσια. Τα δύο καμπαναριά ανεγέρθηκαν μόλις το 1719. Από το τεράστιο σωληνοειδές όργανο και τις τοιχογραφίες που κοσμούν μεγάλο μέρος της εσωτερικής επιφάνειας μέχρι το όμορφο δάπεδο και τον εντυπωσιακό βωμό, αυτός θα καταταγεί στους πιο όμορφους καθεδρικούς ναούς που έχουν επισκεφτεί ποτέ.

Πλατεία Vodnik - Κεντρική Αγορά.

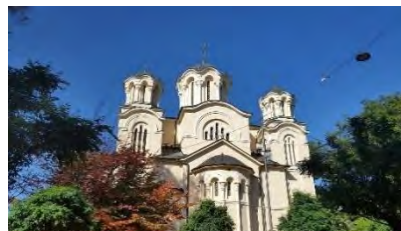
Η πλατεία Vodnik εκτείνεται στην περιοχή από τη γέφυρα του Δράκου στην πλατεία Rogarčar έως την Τριπλή Γέφυρα. Πήρε το όνομά του από τον Valentin Vodnik, έναν Σλοβένο ιερέα ιστορικής σημασίας και υπάρχει ένα πανύψηλο μνημείο με ένα άγαλμα στην πλατεία προς τιμήν του.

Η πλατεία είναι επίσης η τοποθεσία της υπαίθριας κεντρικής αγοράς της Λιουμπλιάνα και με μια σειρά από καφέ και εστιατόρια σε κοντινή απόσταση. Η αγορά εκτείνεται κατά μήκος του ποταμού Ljublanica και έχει ενδιαφέροντα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά ορατά από απέναντι ή πάνω στον ποταμό, με κολώνες και καμάρες. Δίπλα στο ποτάμι βρίσκεται ένα καλυμμένο τμήμα που είναι βασικά μια σειρά από μπαρ με μια ψαραγορά στον κάτω όροφο. Πιο πέρα από την άκρη του ποταμού βρίσκεται μια άλλη περιοχή που ειδικεύεται στο ψωμί, τα κέικ, το τυρί, το ελαιόλαδο, το μέλι, τα μαγειρευτά κρέατα κ.λπ.

Ορθόδοξη Εκκλησία των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου.

Αυτή είναι η κύρια ορθόδοξη εκκλησία στη Λιουμπλιάνα, ένα όμορφο μέρος για μια στιγμή προβληματισμού, κοντά στην Εθνική Πινακοθήκη και το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης. Χτίστηκε το 1930 σε αρχιτεκτονικό ρυθμό Σερβοβυζαντινής Αναγέννησης. Μεγάλο μέρος του εξωτερικού είναι βαμμένο σε κρέμα, αλλά τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά είναι οι πέντε θόλοι που καλύπτονται με χρυσούς σταυρούς. Οι πίνακες στο εσωτερικό είναι καινούργιοι και όμορφα.

Δημαρχείο (Magistrat). Το Δημαρχείο της Λιουμπλιάνας, γνωστό και ως Magistrate ή Rotonž, που τονίζεται από τον πύργο του ρολογιού και τη κολόνα χαγιάτι, βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, μπροστά από την πλατεία που είναι διακοσμημένη με το Συντριβάνι των Τριών Ποταμών. Το αρχικό κτίριο χτίστηκε σε γοτθικό ρυθμό το 1484. Απέκτησε τη σημερινή του μπαρόκ εμφάνιση τον 18^ο αιώνα. Παρόλο που αυτό το κτίριο λειτουργεί ως διοικητικό κάθισμα, μπορείτε να μπειτε σε αυτό, αλλά μόνο στην αυλή, για να δείτε αντικείμενα και έναν χάρτη της Λιουμπλιάνας του τέλους του 17^{ου} αιώνα.

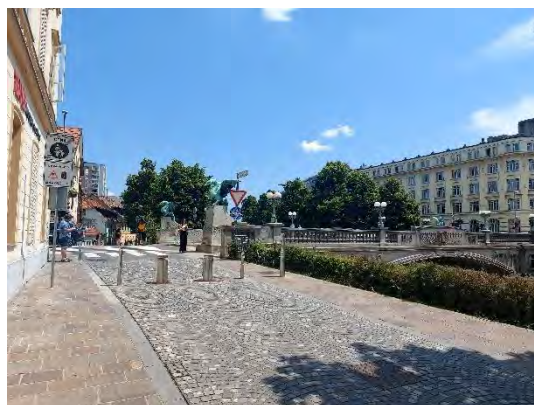

Επισκόπηση των σημαντικότερων στοιχείων

Οικοζώνη στο κέντρο της πόλης

Το κέντρο της πόλης, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής της παλιάς πόλης, έχει ανακαινιστεί πλήρως την τελευταία δεκαετία. Υπάρχει

καθεστώς περιορισμένης κυκλοφορίας στην οικολογική ζώνη των 10 στρεμμάτων που δημιουργήθηκε από την ανακαίνιση και απαγορεύονται τα Ι.Χ.

Ο δημόσιος χώρος στο κέντρο της πόλης σήμερα μοιράζεται κυρίως πεζούς και ποδηλάτες και μέσα από διάφορες προληπτικές και ευαισθητοποιητικές δραστηριότητες ο Δήμος προσπαθεί διαρκώς για την ασφαλή και φιλική συνύπαρξή τους.

Στην περιφέρεια του πεζόδρομου, οι πινακίδες οδηγίων λένε «Ποδηλάτες, σεβαστείτε το

δικαίωμα διέλευσης των πεζών!», που υπενθυμίζουν στους ποδηλάτες να επιβραδύνουν. Τα περιστατικά σε αυτές τις περιοχές παρακολουθούνται στενά από δημοτικούς φύλακες.

Η Πλατεία Κογκρέσου, κάποτε χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων, είναι τώρα βασικός αστικός χώρος και χώρος για πολλές υπαίθριες εκδηλώσεις. Οι δημόσιες τουαλέτες προσαρμοσμένες για άτομα με αναπηρία στον υπόγειο χώρο στάθμευσης κάτω από την Πλατεία Κογκρέσου είναι προσβάσιμες με ανελκυστήρα.

Μετά από μια πλήρη επισκευή, η κυκλοφορία ιδιωτικών οχημάτων απαγορεύτηκε στη Slovenska cesta, κάποτε η κύρια οδική αρτηρία της πόλης, και η περιοχή είναι πλέον αφιερωμένη στους πεζούς, τους ποδηλάτες και τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Ο ανακαινισμένος δημόσιος χώρος στην οικολογική ζώνη είναι προσβάσιμος χωρίς εμπόδια, τα σκαλοπάτια έχουν αφαιρεθεί ή τα κράσπεδα του δρόμου έχουν χαμηλώσει και η πλακόστρωση είναι ομοιόμορφη και με γεμάτα κενά μεταξύ των μονάδων οδοστρώματος.

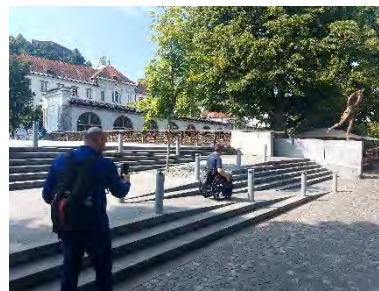
Υπάρχουν πολλές προσβάσιμες δημόσιες τουαλέτες προσαρμοσμένες για άτομα με κινητικά προβλήματα που διατίθενται δωρεάν σε επτά τοποθεσίες στην οικολογική ζώνη.

Για ευκολία κινητικότητας και προσανατολισμού για τους τυφλούς και τα άτομα με προβλήματα όρασης, οι

δημόσιοι χώροι στο κέντρο της πόλης είναι εξοπλισμένοι με πλακόστρωτο οδηγό αφής (με διαμήκεις νευρώσεις) και τοποθετούνται προειδοποιητικές σημάσεις αφής δαπέδου (με καρφιά) σε διασταυρώσεις κυκλοφορίας και διαβάσεις πεζών και άλλα ευρέως σε όλη την πόλη.

13 νέες γέφυρες και ανακαινισμένες πεζογέφυρες κατά μήκος του ποταμού Λιουμπλιάνιτσα, που διέρχεται

από την πόλη, μειώνουν σημαντικά σήμερα τις αποστάσεις στο κέντρο της πόλης. Στις όχθες του ποταμού υπάρχουν πολλοί δημόσιοι κοινωνικοί χώροι, ενώ υπάρχει πρόσβαση στο ποτάμι σε αρκετά σημεία. Κάτω από τη γέφυρα του χασάπη, τα άτομα με αναπηρία έχουν πρόσβαση σε δημόσιες τουαλέτες Eurokey και διαχειριζόμενη πρόσβαση σε βάρκες στον ποταμό Λιουμπλιάνιτσα.

Το δομημένο περιβάλλον

Η πρόσβαση σε δημόσια ιδρύματα (όπως βιβλιοθήκες ή μουσεία) είναι ικανοποιητική εκτός από το Κοινοβούλιο, το οποίο είναι δύσκολο να

προσπελαστεί επειδή ο ανελκυστήρας είναι πολύ μικρός. Οι οδικές υποδομές είναι επίσης ένα πρόβλημα. τα πεζοδρόμια δεν είναι ακόμα

όλα προσαρμοσμένα και ανακατασκευασμένα. Ωστόσο, η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά σε σύγκριση με εκείνη πριν από δεκαετίες. Αυτή η πρόοδος είναι πολύ αισθητή καθώς η Λιουμπλιάνα κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση όσον αφορά τα αρχιτεκτονικά εμπόδια.

Η διασφάλιση της προσβασιμότητας στα δημόσια μνημεία – προστατευόμενα κτίρια στην Παλιά Πόλη είναι μια ιδιαίτερη αλλά όχι ανυπέρβλητη πρόκληση. Το Δημαρχείο, που ονομάζεται επίσης Magistrat ή Rotonž, το οποίο χτίστηκε στα τέλη του 15^{ου} αιώνα, είναι η έδρα της πόλης της Λιουμπλιάνα.

Οι χώροι του είναι πλήρως προσβάσιμοι σε χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων, καθώς υπάρχει ανελκυστήρας στο εσωτερικό αίθριο, το οποίο είναι προσβάσιμο με ανυψωτική πλατφόρμα.

Το κάστρο της Λιουμπλιάνα, το οποίο συνδέεται με την Παλιά Πόλη μέσω ενός τελεφερίκ, είναι το κεντρικό και πιο επισκέψιμο τουριστικό μέρος

της πόλης. Από τον επάνω σταθμό του τελεφερίκ στο Castle Hill, ένας ανελκυστήρας προσφέρει ανεμπόδιση πρόσβαση στην αυλή του κάστρου, όπου υπάρχει ένα μοντέλο αφής του Κάστρου της Λιουμπλιάνα με σχολιασμούς σε Μπράιγ. Πάνω από 5 εκατομμύρια επιβάτες ταξίδεψαν στο Κάστρο της Λιουμπλιάνα με το τελεφερίκ σε μόλις 15 χρόνια λειτουργίας.

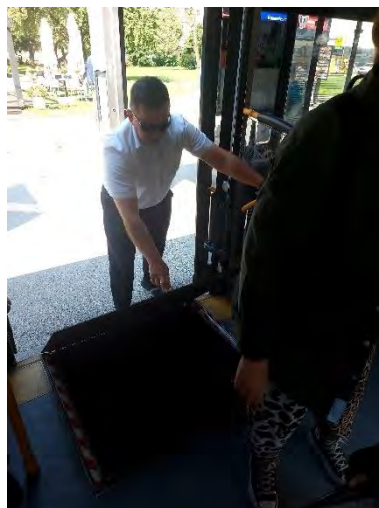
εγκαταστάσεις, κέντρα υγείας, φαρμακεία, νηπιαγωγεία και σχολεία, έχουν γίνει προσαρμογές με τα χρόνια για ανεμπόδιση πρόσβαση, όπως δεσμευμένες θέσεις στάθμευσης, ανελκυστήρες και ράμπες. Όλα τα νεόδμητα δημόσια κτίρια είναι χωρίς εμπόδια.

Δημόσιες συγκοινωνίες της πόλης

Η δημόσια συγκοινωνία της πόλης έχει ενημερώσει σημαντικά τις γραμμές της γύρω από τη Λιουμπλιάνα με νέα λεωφορεία εξοπλισμένα με ράμπες.

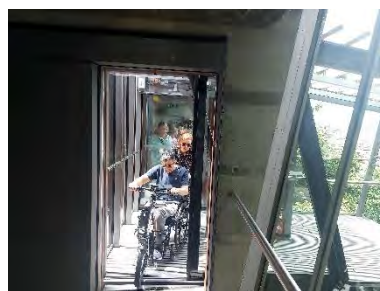

Τα μηχανοκίνητα οχήματα απαγορεύονται στην περιοχή του κέντρου της πόλης, γι' αυτό ο Δήμος έχει εισαγάγει τη δυνατότητα δωρεάν μεταφοράς με ηλεκτρικά οχήματα Cavalier. Ο στόλος Cavalier διαθέτει έξι οχήματα, τρία ανοιχτά και τρία κλειστά. Τα οχήματα Open Cavalier χρησιμοποιούνται τους θερμότερους μήνες και τα κλειστά οχήματα λειτουργούν όλο το χρόνο. Τα κλειστά οχήματα διαθέτουν επίσης χαμηλή πλατφόρμα εισόδου και συρόμενες πόρτες για να διευκολύνουν την είσοδο και την έξοδο αναπηρικών αμαξιδίων. Οι Cavaliers τρέχουν όλο το χρόνο, από τις 6 το πρωί έως τις 10 το βράδυ στον πεζόδρομο. Μπορείτε να τηλεφωνήσετε για να σας πάρουν ή να

επισημάνετε κάποιον στο δρόμο. 1,2 εκατομμύρια επιβάτες έχουν πάρει ένα Cavalier στο κέντρο της πόλης τα τελευταία οκτώ χρόνια. Το τρένο Urban τρέχει επίσης από το κέντρο της πόλης της Λιουμπλιάνα μέχρι το κάστρο, τροφοδοτείται από ηλεκτρισμό όπως και οι Cavaliers. Το Urban έχει μια σταθερή διαδρομή στο κέντρο της πόλης με τα κύρια αξιοθέατα της πόλης. Το τρένο είναι επίσης προσβάσιμο σε αναπηρικά αμαξίδια μέσω ράμπας.

Για να διευκολύνουν την κινητικότητά τους στην πόλη, οι χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων μπορούν να δανειστούν δωρεάν ένα ηλεκτρικό εξάρτημα. Αυτή η καινοτόμος προσφορά παρέχεται από το ινστιτούτο τουρισμού της πόλης, το πρώτο κέντρο τουριστικών πληροφοριών στην Ευρώπη που το κάνει.

Έξω από την οικολογική ζώνη, η αστική δημόσια συγκοινωνία είναι διαθέσιμη με λεωφορεία με σύγχρονο εξοπλισμό και πρόσβαση. Τα φιλικά προς το περιβάλλον λεωφορεία χαμηλού ορόφου συνδέονται με σύστημα δορυφορικής

παρακολούθησης, διαθέτουν σύστημα ηλεκτρονικών πληρωμών, κλιματισμό, εσωτερικές και εξωτερικές οθόνες, ψηφιακές οθόνες πληροφοριών με βίντεο ανακοινώσεις αφίξεων λεωφορείων σε στάσεις, ηχητικές ανακοινώσεις και είναι εξοπλισμένα για άτομα με ειδικές ανάγκες . 218 αστικά λεωφορεία μεταφέρουν έως και 200.000 επιβάτες την ημέρα, οι περισσότεροι το χειμώνα. Οι πιο πολυσύχναστες στάσεις έχουν οθόνες που δείχνουν τους αριθμούς και τις διαδρομές των λεωφορείων που φτάνουν στη στάση και την ώρα μέχρι την άφιξή τους. Σε πολλές στάσεις, σχεδιάζουμε να παρουσιάσουμε ηχητικές πληροφορίες σχετικά με τις αφίξεις λεωφορείων. Σύμφωνα με τους όρους δημοτικού διατάγματος, τα άτομα με αναπηρία και οι συνοδοί τους δικαιούνται δωρεάν δημόσια συγκοινωνία. Στους χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων προσφέρεται μια υπηρεσία μεταφοράς που ανταποκρίνεται στη ζήτηση που παρέχει λεωφορεία με ράμπες στις επιθυμητές διαδρομές σε μια συμφωνημένη ώρα. Για να αισθάνονται πιο ασφαλείς στα αστικά λεωφορεία, τα άτομα με αναπηρία και οι

ηλικιωμένοι μπορούν επίσης να κανονίσουν να έχουν ένα ειδικό δελτίο ταυτότητας για να μας ειδοποιεί γρήγορα όταν χρειάζονται βοήθεια κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού. Για μετακινήσεις με οργανωμένα γκρουπ, είναι δυνατή η ενοικίαση λεωφορείου από την εταιρεία αστικών συγκοινωνιών με σύγχρονο εξοπλισμό και ανυψωτική πλατφόρμα, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιήσει ένας χρήστης αναπηρικού αμαξιδίου για την είσοδο στο λεωφορείο.

Δημόσιοι χώροι πράσινου και παιδικές χαρές

Η Λιουμπλιάνα είναι μια πράσινη πόλη. Σχεδόν τα τρία τέταρτα της γης εντός των ορίων της πόλης είναι χώρος πρασίνου. Όλο και περισσότεροι χώροι

πρασίνου δημιουργούνται από υποβαθμισμένες αστικές περιοχές και τα τελευταία χρόνια έχουν δημιουργηθεί 100 στρέμματα πρασίνου. Πλέον υπάρχουν πάνω από 830 αστικά διαμερίσματα σε οκτώ ανακαινισμένους χώρους. Στον

πρόσφατα διαμορφωμένο χώρο, δημιουργούνται επίσης χωρίσματα για να ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να καλλιεργούν λαχανικά για τις δικές τους ανάγκες και να αυξήσουν την αυτάρκεια. Ο Δήμος ενοικιάζει τα μερίδια σε ενδιαφερόμενους πολίτες ετησίως. Σε μία από αυτές τις νέες περιοχές, η δυνατότητα καλλιέργειας γης θα προσαρμοστεί ειδικά για άτομα με περιορισμένη κινητικότητα. Στη διαχείριση των χώρων, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στους νεότερους – με αυτόν τον τρόπο, πολλές παιδικές χαρές ανακαινίζονται ή δημιουργούνται πρόσφατα σε κοινόχρηστους χώρους κάθε χρόνο.

Στη Λιουμπλιάνα, υπάρχουν 220 δημόσιες παιδικές χαρές που διαχειρίζεται η πόλη. Οι προσβάσιμες σε όλους παιδικές χαρές που διαχειρίζεται η Πόλη είναι οι δέκα μεγαλύτερες και πιο επισκέψιμες που έρχονται παιδιά από όλη την πόλη και αλλού. Όλα είναι κατάλληλα για παιδιά όλων των ηλικιών και προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία, ενώ η παιδική χαρά στο πάρκο Šmartinski είναι επίσης εξοπλισμένη με πινακίδες για τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση. Για υπαίθρια αναψυχή και άσκηση, η

πόλη έχει δημιουργήσει και διατηρεί τακτικά τέσσερα μονοπάτια με σταθμούς γυμναστικής, πολυάριθμα νησιά, υπαίθριες εγκαταστάσεις γυμναστικής και νησιά προπόνησης στο δρόμο.

Οι πράσινοι και υπαίθριοι χώροι αναψυχής που φροντίζει ο Δήμος είναι σε μεγάλο βαθμό προσβάσιμοι σε όλους, δεν έχουν σκαλοπάτια στις εισόδους, έχουν σκληρά θεμέλια και ο εξοπλισμός άσκησης περιλαμβάνει κομμάτια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν με ασφάλεια από άτομα με κινητικά προβλήματα. Στο Φαινολογικό Παρατηρητήριο στο πάρκο Tivoli, οι πληροφορίες είναι επίσης προσβάσιμες από τυφλούς και άτομα με μειωμένη όραση.

Το μονοπάτι της μνήμης και της συντροφικότητας, ένα κυρίως επίπεδο και καλά εδραιωμένο μονοπάτι αναψυχής 35 χιλιομέτρων που περικυκλώνει τη Λιουμπλιάνα, συνδυάζει μια αφοσίωση σε έναν υγιεινό τρόπο ζωής και τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης, καθώς ακολουθεί τη γραμμή μιας στρατιωτικής φυλακής με συρματοπλέγματα γύρω από την πόλη κατά τη διάρκεια του δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου.

Συνοψίζοντας

- Ανακαίνιση του κέντρου της πόλης για τους πεζούς, με ομοιόμορφα πλακόστρωτα, απτική σήμανση εδάφους, πεσμένα κράσπεδα και ράμπες.
- Η γέφυρα Bucher (Ljubljana's love bridge) έχει πλέον προσβάσιμη επιβίβαση για ποταμόπλοια.
- Το Κάστρο είναι εύκολα επισκέψιμο με προσβάσιμο τελεφερίκ. Το απτικό μοντέλο του Κάστρου για τυφλούς βρίσκεται στην αυλή.
- Προσβάσιμοι ανοιχτοί κήποι με πάνω από 3000 παγκάκια.
- Οι δημόσιες παιδικές χαρές ήταν πιο προσβάσιμες.
- Δωρεάν ηλεκτρικά οχήματα, συμπεριλαμβανομένων αυτοκινήτων προσβάσιμων σε αναπηρικά αμαξίδια, είναι στη διάθεση των πολιτών σε όλη την πόλη.

- Όλα τα αστικά λεωφορεία είναι χαμηλού ορόφου και το 96% είναι εξοπλισμένα με ανακοινώσεις βίντεο και ήχου.
- Περισσότερο το 80% των διαβάσεων πεζών παρέχουν ηχητικά σήματα.
- Το 2% των θέσεων στάθμευσης προορίζεται για άτομα με αναπηρία.
- Εφαρμογή Ljubljana για κινητά για χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων.
- Στρατηγικό σχέδιο προσβασιμότητας (για το 2025).

